



MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE  
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ  
**Colegiul Național „George Barițiu”**  
CLUJ – NAPOCA, Str. Emil Isac, Nr. 10, 400023  
TEL/FAX +04 0264 592950; +04 0264 591198  
e-mail: [cn\\_gbaritiu@yahoo.com](mailto:cn_gbaritiu@yahoo.com)  
[www.colegiulbaritiu.ro](http://www.colegiulbaritiu.ro)  
CF 5058585

**PROGRAMA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ  
PENTRU EXAMENUL DE DIFERENȚĂ  
CLASA a-X-a și clasa a-XI-a PROFIL UMAN, BILINGV ITALIANĂ**

**LIMBĂ ȘI COMUNICARE ( competențe comune claselor X, XI)**

Conținuturile de mai jos vizează:

- aplicarea, în diverse situații de comunicare, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice;
- aplicarea cunoștințelor de limbă, inclusiv a celor dobândite în ciclul gimnazial, în exprimarea corectă și în receptarea textelor studiate sau la prima vedere.

Niveluri de constituire a mesajului

**1.NIVELUL FONETIC**

- pronunții corecte/incorecte ale neologismelor; hiat, diftong, triftong; accentul, cacofonia;
- pronunțare/lectura nuanțată a enunțurilor (ton, pauză, intonație)

**2.NIVELUL LEXICO-SEMANTIC**

- variante lexicale; câmpuri semantice
- erori semantice: pleonasmul, tautologia, confuzia paronimică
- relații semantice (polisemie; sinonimie, antonimie, omonimie)
- sensul corect al cuvintelor (în special al neologismelor)
- unități frazeologice (locuțiuni și expresii)
- câmpuri semantice și rolul acestora în interpretarea mesajelor scrise și orale

- sensul cuvintelor în context; sens denotativ și sens conotativ

### 3. NIVELUL MORFOSINTACTIC

- forme flexionare ale părților de vorbire (pluralul substantivelor, articularea substantivelor, forme cazuale; forme flexionare ale verbului; adjective fără grade de comparație; numerale etc.); valori expresive ale părților de vorbire; mijloace lingvistice de realizare a subiectivității vorbitorului

- elemente de acord gramatical (între predicat și subiect – acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată)

- elemente de relație (prepoziții, conjuncții, pronume/adjective pronominale relative, adverbe relative)

### 4. NIVELUL ORTOGRAFIC ȘI DE PUNCTUAȚIE

- norme ortografice și de punctuație în constituirea mesajului scris (scrierea corectă a cuvintelor, scrierea cu majusculă, despărțirea cuvintelor în silabe, folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație)

- rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise

### 5. NIVELUL STILISTICO-TEXTUAL

- registre stilistice (standard, colocvial, specializat etc.) adecvate situației de comunicare

- stilurile funcționale ale limbii române: beletristic, științific, juridic-administrativ, publicistic, colocvial, epistolar

- coerență și coeziune în exprimarea orală și scrisă

- tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ

- stiluri funcționale adecvate situației de comunicare

- limbaj standard, limbaj literar, limbaj colocvial, limbaj popular, limbaj regional, limbaj arhaic; argou, jargon

- stil direct, stil indirect, stil indirect liber

- rolul figurilor de stil și al procedeelor artistice în constituirea sensului

### 6. ARGUMENTAREA UNUI PUNCT DE VEDERE FAȚĂ DE O PROBLEMATICĂ PUSĂ ÎN DISCUȚIE, PORNIND DE LA UN TEXT-SUPPORT (în scris și oral)

Utilizarea adecvată a strategiilor de comprehensiune și de interpretare, a modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea textelor literare și nonliterare. Identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate sau în texte la prima vedere

- genuri literare: epic, liric, dramatic
  - autor, narator, eu liric, cititor; - moduri de expunere - narațiunea (narațiunea la persoana a III-a și la persoana I; momentele subiectului; timpul și spațiul în narațiune) - descrierea (portretul literar, tabloul) - dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor) - personajul (caracterizarea personajului, portretul fizic și portretul moral) titlul operei în relație cu textul, temă, motiv/motive identificat(e) în texte, viziune despre lume
  - componente structurale și expresive (elemente de construcție a subiectului și a personajelor în texte epice; simboluri centrale în texte lirice; elemente de versificație
  - particularități ale compoziției în textele narative: incipit, final, episoade/secvențe narative, tehnici narative, perspectivă narativă– modul de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe opere literare
- figuri de stil (personificare, comparație, enumerație, repetiție, epitet, hiperbolă, antiteză, metaforă, alegorie, inversiune;

**La CLASA a – X -a, PROFIL UMAN, BILINGV ITALIANĂ, se adaugă 6 teme obligatorii din următoarea listă ( în funcție de manualul studiat ), din care trebuie să pregătească un text:**

1. Joc și Joacă
2. Adolescența
3. Familia
4. Lumi fantastice
5. Iubirea
6. Școala
7. Scene din viața de ieri și azi
8. Aventura, călătoria

**La CLASA a – XI - PROFIL UMAN, BILINGV ITALIANĂ, se adaugă autorii (un text studiat):**

1. Mihai Eminescu
2. Ion Creangă
3. I.L. Caragiale
4. Ioan Slavici
5. Mihail Sadoveanu
6. Liviu Rebreanu
7. Camil Petrescu
8. G. Călinescu
9. Mircea Eliade
10. Octavian Goga

**COMPETENȚE SPECIFICE: Identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ, pentru care vor avea conținuturile asociative:**

- particularități ale construcției subiectului în textele narative
- particularități ale compoziției în textele narative: incipit, final, episoade/secvențe narative, tehnici narative
- instanțele comunicării în textul narativ
- construcția personajelor; modalități de caracterizare a personajului; tipuri de personaje
- tipuri de perspectivă narativă
- specii epice: basm cult, nuvelă, roman
- registre stilistice, limbajul personajelor, limbajul naratorului
- stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber

**LITERATURĂ** - Anexa pentru clasa a-X-a

**Elevii vor selecta câte un text din fiecare temă! Dacă textul studiat la clasă nu se regăsește pe listă, îl pot pregăti pe acela, cu condiția să corespundă temei.**

- **pentru tema Adolescența:** M. Eminescu, Fiind băiet păduri cutreieram; Ionel Teodoreanu, La Medeleni; Mircea Eliade, Romanul adolescentului miop; o povestire de Radu Cosașu din ciclul Supraviețuiri; J. D. Salinger, De veghe în lanul de secară, Alain-Fournier, Cărarea pierdută, William Golding, Împăratul muștelor etc.
- **pentru tema Joc și joacă:** Ion Creangă, Amintiri din copilărie; Nina Cassian, Poezii în limba spargă; Tudor Arghezi, Prefață la Țara piticilor, Mircea Cărtărescu, Orbitor; Simona Popescu, Exuvii, J.W.Goethe, Poezie și adevăr, Mark Twain, Tom Sawyer, Lewis Carroll, Alice în țara minunilor, Italo Calvino, Baronul din copaci etc.
- **pentru tema Familia:** Ion Creangă, Amintiri din copilărie; Ioan Slavici, Mara, Duiliu Zamfirescu, Viața la țară, Hortensia Papadat-Bengescu, Concert din muzică de Bach, Marin Preda, Moromeții; Fănuș Neagu, Vară buimacă, Honoré de Balzac, Moș Goriot, John Steinbeck, La răsărit de Eden etc.
- **pentru tema Școala:** C. Negruzzi, Cum am învățat românește; Ion Ghica, Școala acum 50 de ani; I. L. Caragiale, Bacalaureat, Triumful talentului, Un pedagog de școală nouă; D. R.Popescu, Leul albastru; Ioan Groșan, Marea amărăciune; Radu Petrescu, Occeanul întors, James Joyce, Portretul artistului în tinerețe, Branislav Nușici, Anii de școală etc.
- **pentru tema Iubirea:** G. Galaction, De la noi la Cladova; G. Ibrăileanu, Adela; Mircea Eliade, Maitreyi; Radu Petrescu, Matei Iliescu; Mircea Cărtărescu, Travesti; Shakespeare, Romeo și Julieta; poezii de M. Eminescu (Dorința, Floare albastră, Sara pe deal etc.), G. Coșbuc (Mânioasă, Nu te-ai priceput, Rea de plată etc.), Lucian Blaga (Nu-mi presimți, Lumina raiului, Izvorul nopții etc.), Tudor Arghezi (Creion, Morgenstimmung etc.), poezii de Ion Minulescu, Nichita Stănescu (Adolescenți pe mare etc.), Mircea Cărtărescu (Când ai nevoie de dragoste, Poema chiuveței, Mica elegie etc.), Cântarea cântărilor, William Shakespeare, Romeo și Julieta, Octavio Paz, Dubla flacăra etc.
- **pentru tema Scene din viața de ieri și de azi:** Ion Ghica, O călătorie de la București la Iași înainte de 1848; V. Alecsandri, Balta Albă, Istoria unui galbân; Ion Marin Sadoveanu, Sfârșit de veac în București, G. Călinescu, Cartea nunții; Gabriela Adameșteanu, Dimineața pierdută; Silviu Angelescu, Calpuzanii; proză scurtă de

Mircea Nedelciu, Cristian Teodorescu; Victor Hugo, Mizerabilii, Honoré de Balzac, Iluzii pierdute, Jack London, Martin Eden etc.

- **pentru tema Aventură, călătorie:** Calistrat Hogaș, Pe drumuri de munte; Panait Istrati, Chira Chiralina; Jean Bart, Europolis; M. Sadoveanu, Zodia cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă; Radu Tudoran, Toate pânzele sus; Miguel de Cervantes Saavedra, Don Quijote, Alexandre Dumas - tatăl, Cei trei muschetari; Herman Melville, Moby Dick, E. Hemingway, Bătrânul și marea etc.

- **pentru tema Lumi fantastice:** Mihai Eminescu, Sărmanul Dionis, I. L. Caragiale, La Hanul lui Mânjoală, Kir Ianulea, Calul Dracului, Mircea Eliade, 12.000 de capete de vite; Ov. S. Crohmălniceanu, Istории insolite; V. Voiculescu, Șarpele Aliodor; povestiri de Vladimir Colin (Broasca etc.), poezii de Leonid Dimov; Jules Verne, 20.000 de leghe sub mări; H. G. Wells, Oul de cristal; Dino Buzzati, Secretul pădurii bătrâne; Michael Ende, Povestea fără sfârșit; Stanislaw Lem, Solaris etc.